SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCIX. No. 201. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, OCTOBER 21, 1992. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 21-го ЖОВТНЯ 1992 Ч. 201. РІК XCIX.

У ВІННІПЕҐУ ВІДБУВСЯ КОНҐРЕС КУК

Вінніпеґ, Ман. — 17-ий Конгрес Українців Канади проходив у Вінніпеґу 8-го, 9-го, 10-го і 11-го жовтня 1992 року у присутності 500 делегатів і гостей з цілої Канади.

Офіційне відкриття конгресу відбулося у четвер ввечері разом з прийняттям програми, правильників нарад, протоколу 16-го Конгресу та виборами Президії та комісій 17-го Конгресу.

Предсідником Конгресу був вибраний Ярослав Білак, заступниками предсідника — Теодосій Буйняк та д-р Орест Рудзік, секретарями — д-р Юлія Войчишин і Остап Скрипник. У супроводі чоловічого хору „Гуслі" з Вінніпеґу під проводом Василя Соломона учасники Конгресу заспівали державні гимни Канади і України. З привітаннями до делегатів і гостей виступили Митрополит Української Католицької Церкви Канади Максим Германюк, Митрополит Української Православної Церкви Канади Василій Федак, Дороті Доббі, член парляменту, представляючи федеральний уряд Канади, Ллойд Аксворті, член парляменту, Бреєн Паллістер, член законодавчої ради, представляючи уряд Манітоби, Юрій Шимко, президент Світового Конгресу Вільних Українців, та Арт Мікі, віцепрезидент Канадської етнокультурної ради.

Ділова частина конгресу почалася у п'ятницю вранці разом із трирічними звітами президента КУК д-ра Дмитра Ціпивника та віцепрезидента Шевченківської Фундації д-ра Романа Петришина. Звіт Контрольної комісії, представлений головою комісії Іваном Іванчуком, вділив абсолюторію попередній Президії КУК, а голова Верифікаційної комісії д-р Роман Бучок повідомив конгрес, що делегати становили достатній кворум. Ранкові сесії закінчилися звітом голови Комісії століття українців Канади Наді Костишин-Бейлі про пророблену працю.

Пленарна сесія у п'ятницю почалася ключовою промовою проф. Всеволода Ісаїва на тему „Нова дійсність — нове майбутнє: роля КУК у світлі нової дійсности на Україні і в Канаді". За нею слідували звіти з паралельних конференцій Комітету Українок Канади, Суспільної Служби Українців Канади та Української Кооперативної Ради Канади.

Делегатів і гостей на вечері привітав прем'єр Манітоби Ґері Філмон, який, в основному, говорив про близький всеканадський референдум. Сто видатних діячів української громади були нагороджені медалями століття за їх вклад в історію, культуру і розвиток Канади та українців Канади. Крайовий співголова Комісії століття д-р Петро Смильський підніс тост за вклад українських піонерів у історію Канади.

У суботу вранці проходили різноманітні сесії, що розглядали актуальні справи українців Канади. Серед них були: фінансове плянування Централі КУК, освіта, допомога у іміґрації, суспільна служба, канадська конституція, зв'язки між Україною і Канадою та питання гуманітарного характеру.

Після обіду з промовою до делегатів конгресу звернувся прем'єр-міністер Канади Бреєн Малруні, який підкреслив доцільність угоди „Шарлоттавн". Після промови прем'єр-міністра відбувся форум кандидатів на президента КУК, де два кандидати Іван Григорович з Торонто та Олег Романів з Вінніпеґу, мали нагоду представити свої платформи та відповісти на питання преси української громади Канади, ЗСА і України.

Субота закінчилася бенкетом у честь 125-ліття канадської конфедерації та молодої незалежної української держави. До делегатів і гостей на бенкеті звернулися з промовами Джейк Епп, міністер енергетики, шахт та природних ресурсів, та амбасадор України до Канади Левко Лук'яненко. Розважальна частина була підготована хором ім. О. Кошиця з Вінніпеґу під керівництвом Володимира Климкова. Уступаючий президент КУК д-р Д. Ціпивник офіційно закрив святкування століття поселення

(Закінчення на стор. 3)

КРАЙОВА ЕКЗЕКУТИВА КУК НА 1992-95 РОКИ

Нововибрані члени Конгресу Українців Канади:

В. Олег Романів — президент
д-р Дмитро Ціпивник — колишній президент
Ігор Бардин — перший заступник президента (ФУКПП)
Григорій Дмитришин — другий заступник президента (БУК)
Стефан Франко — третій заступник президента (СУС)
Юрій Гвоздулич — четвертий заступник президента (УНО)
Ігор Брода — п'ятий заступник президента (ЛВУ)
Йосифина Климків — шостий заступник президента (Комітет Українок Канади)
Леся Швалюк — генеральний секретар (ЛВУ)
Сергій Радчук — координатор (ФУКПП)
Анна Руснак — скарбник (БУК)
Раїса Мороз — голова Комітету зв'язків інформації (СУС)
Анна Вах — голова Організаційного комітету (УНО)
Любомир Баняс — вільний член (Шевченківська Фундація)
Маркіян Шулякевич — вільний член (СУСК)
Володимир Ільницький — вільний член (ССУК)
Софія Качор — вільний член (Пласт)
Мирослава Підгірна — вільний член (СУМ)
Іван Кравченко — вільний член (СУМК)
Дарія Оброца — вільний член (МУНО)
Іван Стасюк — вільний член (президент Провінційної Ради Британської Колюмбії)
Лідія Шулякевич — вільний член (президент Провінційної Ради Альберти)
Адріян Бойко — вільний член (президент Провінційної Ради Саскачевану)
Богдан Максимець — вільний член (президент Провінційної Ради Онтаріо)
Ярослав Кульба — вільний член (президент Провінційної Ради Квебеку)

Контрольна комісія:
Ярослав Яременко — (СУС)
Дмитро Яремчук — (УНО)
Іван Іванчук — (ЛВУ)
Іван Кухаришин — (БУК)
д-р Орест Рудзік — (ФУКПП)

Козацтво України обрало нового гетьмана

Київ (УНІАР). — Виступаючи на Великій Раді Українського Козацтва, яке нараховує вже 20,000 членів і відділи якого є в усіх областях України і Криму, колишній козацький гетьман В'ячеслав Чорновіл коротко схарактеризував перший рік розвою козацтва та його діяльність. Він попросив згоди скласти свої уповноваження через великі навантаження праці у парляменті та в Русі. Велику Раду Українського Козацтва поблагословив Патріярх Київський і всієї України Мстислав. Новим гетьманом Українського Козацтва обрано генерала Володимира Муляву.

Велика Рада закінчилася пресовою конференцією, у якій взяли участь новообраний гетьман ген. В. Мулява, голова Вільного Козацтва України Петренко та представник Вільного Козацтва в Канаді Байда. Журналістів поінформовано, що тепер Українське Козацтво нараховує близько 20,000 козаків, 95.5 відсотків з яких належить до УАПЦ, решта до буддистів, Рунвіри та греко-католиків.

ЗБОРИ ПРОФЕСІОНАЛІСТІВ

Іст Гановер, Н.Дж. — Асоціяція Українсько-Американських Професіоналістів і Підприємців Ню Йорку та Ню Джерзі повідомляє, що Загальні збори Асоціяції, на яких буде вибрана нова Управа та відбудуться короткі ділові наради, відбудеться у суботу, 24-го жовтня, в Готелі „Рамада". Гостем вечора буде голова Місії України до ООН Віктор Батюк, який виголосить доповідь на тему „Державотворення і зовнішня політика України". О год. 7:30 вечора — коктейл, о 8-ій — збори, о 9-ій вечора — доповідь. Вступ — 10 дол., студенти — 5 дол.

Заборонено діяльність УНСО

Харків (УНІАР). — Тут минулого тижня відбулася сесія Міської Ради тільки з одною справою на порядку денному — законність діяльности у місті відділу Української Народної Самооборони (УНСО).

Проти одного з членів УНСО Василя Козленка порушено кримінальну справу за те, що він облив фарбою пам'ятники Ленінові, Свердлову та іншим діячам комуністичної епохи. На сесії вирішено „засудити нелегальні дії незаконної групи УНСО, управлінню внутрішніх справ міста у взаємодії з іншими правоохоронними органами забезпечити дотримання закону, звернути увагу представника Президента України на діяльність у місті УНСО". Сесія рішила припинити діяльність УНСО, не зважаючи на листа, якого надіслали на адресу сесії активісти УНСО, з проханням займатися своїми першочерговими справами, а саме — слідкувати за виконанням законів.

Крайова організація УНСО оприлюднила заяву протесту проти ув'язнення та порушення кримінальної справи проти члена УНСО В. Козленка. Інших активістів УНСО, затриманих разом з В. Козленком за ті ж дії, звільнено.

Проф. Є. Гринів відвідав Канаду

Вінніпеґ, Ман. (М.Г-ор). — На запрошення Світової Ліґи Українських Політичних В'язнів відвідав Канаду в днях між 22-им вересня і 9-им жовтня голова Львівського „Меморіялу" проф. Євген Гринів. Свою подорож по українських осередках він започаткував в Монтреалі і більших містах сходу Канади. Він виголосив низку доповідей. Його виступи спонзорувала Ліґа Визволення України та члени СЛУПВ. У Вінніпезі він виступив 2-го жовтня в домі Читальні „Просвіта", як також виступав в поворотній дорозі з Едмонтону і Саскатуну. Цим разом проф. Гринів взяв участь у перших днях конгресу Українців Канади.

В своїх доповідях гість зі Львова, який є теж народним депутатом Верховної Ради в Києві, поділився своїм досвідом та враженням про події в Україні. Політична й економічна ситуація є важка, говорив він, але багато більш оптимістична, як в інших країнах колишнього СССР.

Цікаві картини змальовував проф. Є. Гринів про початкову працю „Меморіялу" з часів її ініціятора Андрея Сахарова, з яким українці співпрацювали, а сам доповідач був з ним в зв'язку. Як відомо, праця „Меморіялу" дала основу до розвитку дальших політичних подій та вела до цілковито нової доби в СССР, зокрема в Україні. Львівський „Меморіял" розвинув також видавничу діяльність. Він перевидав збірник Світової Ліґи Українських Політичних В'язнів „В боротьбі за українську державу", „Співанник УПА", „Українські імена в світовій науці", „Аксіоми для нащадків" та інші. Зараз йде праця над історією східної діяспори, над шкільними підручниками. „Меморіял" брав участь в міжнародних з'їздах, як Вільнюс, Москва, Прага. Він дав теж початок і допомогу активності репресованих та політичних в'язнів в перших роках їхнього організування. Львівський „Меморіял" поставив ряд пам'ятників, а тепер піднявся здійснювати започатковану акцію Світової Ліґи Українських Політичних В'язнів, щоб побудувати пам'ятник колишнім в'язням німецьких концентраційних таборів в Ебензе.

Тепер проф. Є. Гринів відвідує ЗСА.

МЕДИЧНА ПОРАДНЯ В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — Суспільна референтура при окружній Управі СУА в Ню Йорку при співпраці з Лікарським Товариством відділів Ню Йорку та Ню Джерзі влаштовують четверту зустріч лікарів-спеціялістів з громадянством — „Медичну порадню", яка відбудеться в суботу, 31-го жовтня о год. 11-ій ранку в домівці СУА в Ню Йорку, 108 Друга авеню. Доповідатимуть: д-р Адріян Баранецький, рентґенолог — про діягностичну рентґенологію, д-р Нестор Близнак, хірург-ортопед — про потрібні допомоги при захворюваннях костей, д-р Михайло Левко, ревматолог — про різні види артретизму. Модератор — д-р Ігор Магун. Бере участь референтка Суспільної Опіки окружної Управи СУА в Ню Йорку Віра Кушнір.

Б. Клінтон зміцнив своє лідерство у президентських перегонах

Вашінгтон. — Тижневик „Нюсвік" тільки що провів опитування громадської думки, охопивши виборців з різних регіонів країни. Виявилося, що тиждень після початку президентських дебат губернатор стейту Арканзо Билл Клінтон міцно утримує лідерство у президентських перегонах, набагато випереджуючи своїх конкурентів — президента Джорджа Буша і тексаського більйонера Росса Перо.

Це опитування, проведене перед третьою зустріччю кандидатів, яке заплановане на вечір понеділка, засвідчило, що кандидатові від Демократичної партії Б. Клінтонові віддають перевагу 46 відс. опитаних. За Дж. Буша, кандидата від Республіканської партії, висловився 31 відс. опитаних. Кількість прихильників Р. Перо становила 14 відс. від загальної кількости опитаних.

Таким чином, після двох телевізійних дебатів Б. Клінтон зміцнив своє лідерство.

Згідно з першим опитуванням, яке провів журнал „Нюсвік" перед дебатами, на боці Клінтона було 44 відс. опитаних, на боці Буша — 35 і Перо — 12. Нове опитування говорить про те, що Клінтон і Перо здобули нових прихильників, тоді як президент Буш втратив їх.

Проведене опитування також показало, що атаки Буша і віцепрезидента Дена Квейла щодо особистих якостей Клінтона і його патріотизму, практично не мали впливу на громадську думку про цього кандидата на президентський пост. 58 відс. опитаних відповіли, що вірять Клінтонові і що він досить чесний, щоб бути президентом ЗСА.

Після завершення дебат Клінтон має намір нанести вирішальний удар на позиції республіканського кандидата: Клінтон зробить поїздку по стейтах Вайомінг і Невада, які традиційно підтримують кандидатуру Республіканської партії.

Відзначать В. Андрушків

Дітройт (В. Баран). — Клюб Українських Градуантів Дітройту та Віндзору, який вже від 53-ох років щорічно признає стипендії для студіюючої української молоді та надає почесне звання Українця Року, відзначить в неділю, 25-го жовтня цією почесною Віру Андрушків, яка викладає українську мову і літературу в університеті в Енн Арбор і у Вейнському університеті за її наполегливу і успішну працю для нав'язання співпраці між Львівським і Вейнським університетами. Ця праця позначилася кількатижневим перебуванням біля 50 студентів Львівського Університету у Вейнському університеті.

У СВІТІ

НЕДАВНІЙ ТИМЧАСОВИЙ президент ісламської держави Афганістан Себгатулла Моджаддеді закликав лідерів ворогуючих угруповань муджагединів забути про особисті амбіції і діяти спільно в ім'я миру. „Я звертаюся до всіх партій, племінних вождів і польових командирів не розпочинати нового протиборства. Священна війна проти просовєтського уряду закінчилася, настав час прощення", — підкреслив Моджаддеді.

В НЕДІЛЮ, 18-ГО ЖОВТНЯ, в столиці Йорданії Аммані зустрічалися міністри закордонних справ арабських країн. У висліді голосування прийнято рішення продовжувати арабсько-ізраїльські переговори у Вашінгтоні. Відомо, що шоста їх рунда завершилася 23-го вересня без найменших ознак прогресу. Сьома рунда розпочинається в середу, 21-го жовтня.

В РИМІ ПІДПИСАНО мирний договір між урядом Мозамбіку і опозиційним угрупуванням Мозамбікський національний опір. Договір передбачає припинення бойових дій між ворогуючими сторонами і фактично свідчить про закінчення громадянської війни в країні, що тривала понад 16 років. Угоду і протоколи до неї підписав президент Мозамбіку Жоакім Чіссано і лідер Мозамбікського національного опору Афонсу Алякама.

В СТОЛИЦІ АЛБАНІЇ Тірані відбулися переговори асистента генерального секретаря НАТО Джана Кіндлера і заступника міністра закордонних справ Албанії Аріяна Старови. „Ми зацікавлені в розвитку стосунків з НАТО і в надійній колективній безпеці в Европі", — заявив А. Старова. Дж. Кіндлер запевнив, що керівництво НАТО готове до політичного, економічного і воєнного співробітництва з Албанією.

В ПЕРСЬКІЙ ЗАТОЦІ СТАВСЯ новий ірано-еміратський інцидент. Іранський воєнний човен захопив у міжнародних водах поблизу острова Великий Бомб два риболовецькі кораблі Об'єднаних Арабських Еміратів. Еміратських рибалок іранці піддали побоям, а зловлену рибу відібрали. Це вже другий випадок у жовтні. На початку місяця іранці поблизу острова Абу-Муса захопили чотири еміратські риболовецькі кораблі.

ЧЕРГОВИЙ ЗЛОЧИН здійснили в неділю, 4-го жовтня, тамільські сепаратисти, що діють на північному сході Срі Лянки. Групи бойовиків з числа „Тигрів визволення Тамілу" раптово напали на три мусулманські села і, застосувавши вогнепальну зброю, вбили 92 мирних мешканців і 12 поліцiянтів, що охороняли ті села. Минулого тижня „тигри" таку ж криваву розправу вчинили в провінції Баттікоала, вбивши 134 цивільних осіб, переважно мусулман.

СПЕЦІЯЛІСТИ БРЮССЕЛЬСЬКОГО Центру економічної політики стверджують, що країни Східної Европи можуть стати повноправними членами Европейської спільноти. Однак для цього потрібні значні фонди. Щоб допомогти Польщі, Мадярщині і Чехо-Словаччині стати членами ЕС, треба видати 15 біл. дол. Якщо до цього списку долучити Румунію і Болгарію, то Західній Европі доведеться вишукувати додатково ще до 5 біл .дол.

ВІДБУЛИСЬ ОСТАННІ ДЕБАТИ КАНДИДАТІВ НА ПРЕЗИДЕНТА ЗСА

Іст Ленсінґ, Мі. — У понеділок, 19-го жовтня відбулись в місцевості Іст Ленсінґ, Мішиґен, останні дебати кандидатів на Президента З'єднаних Стейтів Америки з участю президента Джорджа Буша, кандидата Республіканської партії на перевибір, губернатора Арканзо Билла Клінтона, кандидата Демократичної партії і Росса Перо, незалежного претендента на президентське крісло. Модератором дебат був відомий журналіст і коментатор Джім Лерер, який у першій частині ставив питання кандидатам і визначував їм час для відповіді і виміни думками між ними.

У другій частині питання кандидатам ставили: Гелен Томас з „Юнайтед Пресс Інтернешенел", Джім Ґібонс, коментатор пресової аґенції Ройтерса і Сузен Рук представниця телестанції Сі-Ен-Ен. У цій частині усі три кандидати зайняли оборонну поставу, зокрема президент Дж. Буш, якого згадані коментатори засипали численними питаннями різного характеру, від економіки і фінансів починаючи і на війні на Близькому Сході проти Саддама Гуссейна кінчаючи.

Очевидно, були піднесені на повну ширину справи підвищення податків, Норієґи, Ель Сальвадору, Нікараґуа тощо. Р. Перо попросив Клінтона не хвалитися ситуацією в його чи не найменшім величиною стейті Арканзо, населення якого, правдоподібно не перевищує міст Чикаго чи Лос Анджелесу; Дж. Буш пригадав присутнім економічну ситуацію і державні безпорядки, які існували за демократичних адміністрацій, зокрема останньої з президентом Джіммі Картером на чолі; Клінтон закидав Бушеві, що очолюваний республіканцями Уряд взагалі не має ясної економічної стратегії і візії і тому „ми маємо часті рецесії"; Перо виступив проти закордонних „лабі" в обидвох палатах Конгресу; Клінтон витрачав забагато часу на пояснення, як то він і його Уряд полагодить справу відчищення довкілля, хоч кожний знає, кажуть спостерігачі, що це коштовна програма і жоден з кандидатів не сказав звідки він візьме гроші для покриття витрат пов'язаних з цією програмою з якою, до речі, не могли дати собі ради попередні Уряди ЗСА.

Виникла також під час дебат справа втечі Клінтона від побору до військової служби, бо він, мовляв, був „здецидованим противником війни", так, як ніби ті, які воювали у В'єтнамі були прихильниками воєнних конфліктів. Буш пригадав присутнім про його антиурядову і антиамериканську активність не тільки в ЗСА, але також за кордоном. Теперішній Президент ЗСА перестерігав Р. Перо і просив слухачів берегти свого ґаманця перед тими, які хочуть витратити „ваші гроші" на розширення соціяльних програм".

Політичні коментатори й аналітики, крім так званих спеціялістів від оцінки „хто перший" погоджуються, що останні дебати кандидатів на Президента ЗСА були на високому рівні, не зважаючи на те, що демократичний кандидат Б. Клінтон шукав нагоди розправитись з Бушем. Деякі „дуелі" переходили навіть норми пристойности і нагадували театральщину, — кажуть деякі спостерігачі і присутні на панелі особи. Наприклад, Р. Перо закидав Бушеві, що амбасадор ЗСА в Баґдаді, Апріл С. Ґласпі, заохочувала Гуссейна до інвазії на Кувайт літом 1990 року. Президент Буш зареагував дуже гостро на безпідставні і правдоподібно неправдиві твердження Перо.

Клінтон натомість навіть похвалив Президента ЗСА за його поставу і рішення під час війни на Близькому Сході, але „він не має права використовувати це у виборчій кампанії".

Тепер все залежить від рішення виборців, бо тільки вони, беручи масову участь у виборах, можуть перерішити справу: хто буде черговим Президентом ЗСА, — кажуть коментатори.

В АМЕРИЦІ

В СЕРПНІ ТОРГОВЕЛЬНИЙ дефіцит ЗСА збільшився на 9 біл. дол., хоч країна залишається одним з більших експортерів у світі. Це ствердження принесло чи не найбільший удар виборчій кампанії президента Буша, який, відкривши китайські, корейські та інші торговельні ринки надіявся на покращання ситуації. За останні три роки експорт в ЗСА відбувався коштом внутрішнього ринку, однак це не причинилось до росту американської економіки і зменшення числа безробіття, що у свою чергу вдарило повною силою по виборчій кампанії Буша.

СЕНАТОР АЛФОНС Д'АМАТО, республіканець з Ню Йорку, виступаючи в суботу, 17-го жовтня, в телевізійних дебатах з претендентом на сенаторське місце Робертом Ейбрамсом, кандидатом Демократичної партії, який свого часу був генеральним прокурором в нюйоркському стейті, вимагав від Ейбрамса, щоб він перепросив його за образу і назву „фашист", але впертий демократ категорично відмовився від суґестії поки, мовляв, Д'Амато не відмовиться від негативної кампанії. Конфлікт між обидвома кандидатами виник не тільки з цієї причини. Проблем було більше: право жінок на аборти, медична обслуга і забезпечення тощо. В ході дебат Ейбрамс користувався приготовленим виборчою машиною Клінтона матеріялом, і був, як сказали після дебат коментатори, речником Клінтона. Натомість Д'Амато згадав тільки один раз прізвище президента Джорджа Буша, суперника Клінтона, але й то тільки тоді, коли він критикував його економічну політику. Чи це передвиборча тактика? Ні, кажуть спостерігачі, бо Д'Амато ніколи не був звеличником Буша, особливо критикував його ігнорування економіки.

НЕВІДОМІ ОСІБНЯКИ, інформує російське інформаційне бюро ІТАР—ТАСС, вкрали у місті Волтем, стейті Массачусетс, 1,365 „еротичних" книг американської співачки Мадонни на загальну суму 68,000 дол. Представник поліції згаданого міста капітан Ричард Шенон розповів під час інтерв'ю з кореспондентом газети „Бостон Глоб енд Мейл", що злодії найбільш правдоподібно зламали замок від дверей автомобіля з книжками, витягли звідти 91 пачку з книжками і докладно замкнули двері таким же замком для того, щоб закрити крадіж. Тільки за два дні співробітники Мадонни відкрили брак пачок зі знімками, які можуть скомпрометувати Мадонну.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Страйк студентів в Україні

Страйки студентів, демонстрації і голодівки, — це відоме явище в різних країнах світу з різних нагод. Зправила — це менше вияв ідеологічного екстремізму, як радше молодечого темпераменту і притаманного молодечому вікові нахилу до яскравого виявлення себе, до бажання заімпонувати друзям і широкому суспільству відвагою та риском персональної жертви. У всесвітній та українській історії відомі факти, що молодь своїми драстичними виступами започатковувала велике діло, і так само відомі численні факти, що саможертвенний вияв патріотизму приносив батьківщині більше шкоди, як користи. Це аксіома, незаперечна правда, що в політиці треба керуватися розумом, а не почуванням. А незаперечною правдою є, що юнаки і дівчата у студентському віці керуються у своїх діях найперше — почуванням. Такий закон природи. Тому треба бути дуже обережними у підході до таких подій, як студентський страйк, бо тут ідеться про різні аспекти і рисковно згори аподиктично схвалювати чи таврувати.

Наші відомості з Києва про тамошній страйк студентів скупі і загальникові. Не виключене, що він скінчиться поки ці рядки дійдуть до читача. Речники страйкуючих студентів проголосили три вимоги: 1) розпустити існуючу Верховну Раду й перевести всенародні вибори до нової, 2) змінити існуючий Уряд, 3) виступити із одинадцятичленної Співдружности Незалежних Народів (СНД). Кожна з цих вимог, на перший погляд, патріотична і корисна українській державі, але над ними треба глибоко застановитися, бо кожну з них буде дуже важко перевести в життя. Щодо розпуску Верховної Ради і нових виборів: Україна ще не має Конституції.

Існуюча Верховна Рада, яка має за собою історичні заслуги у проголошенні спершу суверенности, згодом самостійности та всенародного референдуму, який цю самостійність затвердив більшістю голосів, що заімпонувало цілому світові, та Верховна Рада існує від часу, коли найпалкішим патріотам не снилося, що 1-го грудня 1991 року без проливу однієї краплини крови воскресне українська держава, яку впродовж наступного півроку визнають понад 120 країн світу. Обраний народом Президент України не призначав цієї Верховної Ради і вона може закінчити своє існування тільки власним рішенням. Від найповажніших діячів Народного Руху, які відвідували Ню Йорк, чули ми, що це не часи на всенародні парляментарні вибори, бо 1) нема конституційно визначеного числа парляменту, 2) такі вибори відвернуть увагу всього державного апарату і всього народу від найбільш пекучих актуальних справ і створять „вакуум” у процесі творення держави і 3) страйкуючі студенти вимагають, щоб вибори переводити на „багатопартійній базі”. Чи 28 існуючих в Україні партій мають змагатися за парляментарні мандати? Нісенітниця, яка може штовхнути країну в хаос.

Вимога змінити Уряд вже здійснюється. Відійшов на власне прохання непопулярний прем'єр, призначений уже новий. Схвалювання всіх окремих членів нового Уряду вимагає часу, бо кожного з них вибирає не Президент (як в Америці) чи прем'єр (як в Англії і Німеччині), а Верховна Рада у тайному голосуванні. Чи це добре — це окрема справа, але покищо так воно є. Врешті щодо виходу України із СНД, то ніхто не є захоплений цією Співдружністю і участю в ній України. Від самого початку створення її всі українці у світі сущі здавали собі справу, що це тимчасовий, переходовий засіб. Співдружність постала, коли в Україні стояла півмільйонова російська армія; коли ввесь державний апарат був російський, коли Україна належала ще до валюти рубля. Леонід Кравчук заявив недавно, що „покищо Співдружність потрібна Україні”. Невже страйкуючі студенти мудріші від нього? Невже вони краще знають, у чому ця Співдружність корисна чи шкідлива Україні?

Було б дуже сумно і для української держави трагічно — без образи студентській молоді — якби державою керували студенти.

ПРЕДСТАВНИКИ ОРГАНІЗАЦІЙНОГО комітету, котрий готує „29-ий з'їдз КПСС”, заявили на пресовій конференції в Москві, що з'їзд відбудеться на початку 1993 року. Всупереч офіційній забороні Компартії в Росії, вже розпочалася перереєстрація її членів. З'їзд „створить оновлену Ко[illegible]ністичну партію, яка буде союзом самостійних Компа[illegible] що діятимуть у республіках”. Комуністи, не бажаючи [illegible]ити зі своєї жахливої сцени, звідки змела їх історія, плянують також відродити на своєму наступному з'їзді „ленінський комсомол”.

М. Мельник

З НАГОДИ ДВОХ РІЧНИЦЬ

I

Ті великі події рік і два роки тому! І захоплення, і неспокій, бо ануж щось ще станеться і незалежність виховзнеться з наших рук, ціла маса патріотів повандрує за ґрати імперських тюрем та концтаборів, українські часописи і журнали стануть знову україномовними засобами імперської пропаганди, український народ знову довідається про щасливе співжиття народів-братів та остаточну розв'язку національного питання, українські поети знову почнуть діставати нагороди за композиції, в роді:

Коли серця мільйонів злить в одно —
Твоє серце буде, рідний Сталін!
(Сосюра),

або,

Москва наша люба,
Москва наша славна!
Красою ти дужа,
ділами преславна!
(Тичина)

а наші поборники злиття мов з Академії Наук заберуть нам знову букву „ґ” і тріюмфально почнуть лаяти „націоналістів” за їхні атаки на такі мовні ідіотизми, як „Карфаген”, „Афіни”, „Аравія”, „Фіви”, чи „гуля” (тяжко повірити, що в дійсності значення тих слів є Картагіна, Атени, Арабія, Теби і гуля, та що люди продовжують їх вживати, хоч і не мусять).

Побоювання ті не виправдалися тому, що ніяка сила не могла уже затримати бажання людей до свободи. Усім теж стало ясно, що ріст економіки, спертої на всеохоплюючому плянуванні та політичній диктатурі, остаточно застряг та що єдина можливість виходу з тої безнадійної ситуації — це перехід до вільних ринків.

Ситуація в імперії почала мінятись з приходом до влади Ґорбачова в березні 1985 року. Ще в жовтні того року програма КП СССР складалась із стандартних кличів, включно з такими заголовками, як „Поступовий перехід до комунізму”, „Формування соціяльно однорідного суспільства” та „Розквіт і зближення соціялістичних націй”. Та за кілька місяців, тобто в лютому 1986 року, на XXVII З'їзді КП СССР Ґорбачов виступив з ідеями „гласности” і „перебудови”. Від того моменту почався монументальний та притому досить мирний переворот в СССР, який заторкнув не тільки Німеччину, Польщу, Мадярщину, Чехо-Словаччину, Румунію, Болгарію, Юґославію і Албанію, але й цілий світ, включно з ЗСА.

Згадуючи ті події, треба завважити одне. Ґорбачов напевно розпочав той переворот не під тиском з-за кордону чи під тиском населення СССР, а з власної ініціятиви. Ніяких розрухів в СССР тоді не було, подавляюча більшість членів і кандидатів тодішнього Політбюра як теж і Центрального Комітету (що включав головних путчистів Крючкова, Язова, Павлова і Пуґо) були проти того роду далекойдучих змін. Супроти цього є досить логічно припускати, що Ґорбачов прийшов на власну руку до переконання, що ніякі „нові” програми партії політичної і економічної системи СССР не врятують і тому краще їх змінити в мирний спосіб тепер, чим чекати на революцію.

В грудні 1988 року Верховна Рада СССР зробила зміни в конституції СССР, що передбачали створення З'їзду Народних Депутатів СССР та демократизацію виборів. В тому самому часі Верховна Рада СССР прийняла теж закон про вибори народних депутатів. Закон не тільки покінчив з монополією КП СССР на висування кандидатів, але й встановив повторне голосування у випадках, де ніякий кандидат не дістав більшости голосів.

Приблизно в тому самому часі Верховна Рада УССР прийняла закон про вибори депутатів та зробила відповідні зміни в конституції. Тут варто пригадати, що в Литві 20-го грудня 1988 року на з'їзді КП Литви у поіменному голосуванні 855 проти 160 делегатів висловились за виходом КП Литви з КП СССР.

В Україні починається національне відродження. Воно починається з дискусій про мову, історію і культуру. Зокрема часописи „Літературна Україна” і до певної міри „Культура і Життя” починають друкувати статті, де національна точка зору іде в яскравий розріз з недавніми офіційними положеннями у тих ділянках.

Продовження буде.

Олександра Ю. Копач

Промінний ранок і темна тінь смерти

Чудовий промінний ранок після страшної бурі й зливи. Ми вже готові в дорогу, не далеку, але дорогу на Пластову Січ, а тут знов телефон.

Ну, ще цей і вже! А то вийти з хати не можна!

— Лесю, дзвоню з Філядельфії. Остап Тарнавський помер.

— Що ти кажеш, Рисю! Наш голова д-р Остап Тарнавський?

—Сьогодні вночі. Тепер ось, телефонувала до мене Марта. Знайшла його рано при бюрку, бо ще звечора хотів щось писати. Знаєш, саме вчора я була в нього на вечері, знаєш, Остап плянував у жовтні приїхати до Торонто, знаєш, а я подумала, що наше „Слово” влаштує тоді гарний вечір. Але... Приїду за два дні, а тепер, знаєш, повідоми наших членів, коли можеш.

Ще кілька слів і клацнула слухавка. А я сиджу, не рухаюсь. Довкола злітають карти-спогади... оце VI З'їзд „Слова”... В залі Інституту св. Володимира письменники, поети, члени „Слова” зі всіх країв цілого світу, звичайно, на той час крім України, між ними д-р Остап Тарнавський, вибраний головою „Слова” на всю діяспору, елеґантний мужчина, не високого росту, пристійний, чорнявий, з усмішкою приязні на обличчі, з іскоркою гумору в очах, знаний поет, есеїст, перекладач, добрий організатор, а тепер... помер на серце.

„Життя тут — квіт, що впаде в забуття.
Лиш смерть — початок вічного буття”.

Зринають у пам'яті його слова зі „Сотні сонетів”. Так, Остап Тарнавський відійшов до вічного буття, але квіт його життя залишиться назавжди в духовому багатстві української нації. У своєму надбанні зібрав він великий скарб творів з різних ділянок літератури, як з поезії „Сотня сонетів”, з прози „Камінні ступені”, з есеїв „Туга за мітом”, згадавши тільки дещо, а будучий історик літератури зробить широкі, докладні підсумки. Остап Тарнавський належить до тих творців слова й мисли, що вміють глянути поза відомий, людині доступний, світ. Твори його глибокі змістом, філософічною думкою, чарують красою мистецького слова. Широкі обрії його есеїв охоплюють творців різних народів давніх і сучасних. Це духовий світ, де Україна ясніє в крузі народів світу в часі й просторі.

Низький поклін і щире спасибі Остапові Тарнавському за подаровану нам його „квітку життя”.

Яр. Климовський

РІДКІСНА КНИЖКОВА ПОЯВА

„Отець Митрат Зенон Злочовський, композитор української священної музики”, вийнятки з творів і статті, обкладинка Стефи Дяків, видання Комітету шанувальників творчости о. митр. З. Злочовського, книжка альбомного формату, друкарня Видавництва „Поступ”, Вінніпеґ, Канада, 1991, 188 ст.

I

Початки мистецтва виводяться із „sacrum”, з релігії, каже Б. Шеффер. Чи не найбільшою це мірою торкається музики, головним чином релігійної музики.

Творчість знаходиться у центрі свідомого зацікавлення людини, розвиваючи в собі її мисли та почуття. У зв'язку з цим інакший творчий процес письменника, маляра, архітекта, а ще інакший музика. Зміст кожного роду мистецтва міститься в його силі. Творчу силу евідентно підносить натхнення, на що звернув увагу вже Демокрит, вважаючи натхнення рушійною силою будь-якого творчого процесу. На сферу почуттів найбільше впливає музика, що відображає дійсність у мистецьких звукових образах. Музичний твір є висвідом співдії музичних елементів як ритм, мелодія, гармонія, динаміка, артикуляція, барва звуку тощо. Розрізняємо два роди музики — вокальну (що є найдавнішою) та інструментальну, а ці два роди ділимо на сольову й ансамблеву.

Велике в кожному роді мистецтва немислиме без значного мистецького обдарування. Обдарування, талант, збільшує особиста культура, пам'ять, уявлення, глибоке знання. Концепція твору, це стільки, що в уяві зформовані обриси майбутнього твору. За Геґелем, твір є синтезою явища й ідеї, дійсности і мисли, змісту та форми. Хоча кожний твір мистецтва є індивідуальним предметом, але якщо йдеться про компонування церковних творів, композитора зобов'язує естетична традиція. В цього роду музики струми звуків висловлюють настрої та почуття, **звернені до Всевишнього. Композитор, що приступає до створення твору на хвалу Божу, прагне надати йому досконалість. У такій творчості найважливіше, щоб творові запевнити якнайдовше тривання, що зумовлює вартість і неповторність. Як бачимо музична композиція** священного твору, це (йдучи за Вебера-Фехнера законом) психофізична діяльність людини з вродженими здібностями музичного типу, що намагається створити вартісний і тривалий твір.

Священна музика великою мірою впливає (чого може ми часто несвідомі) на поведінку супроти інших та супроти самого себе. Музика бож формує естетичні смаки та ідеали, розвиває емоційну чутливість, відчуття прекрасного. Твір композитора, це втілення в музичних образах його ідейно-мистецького задуму. Тут подаруємо собі етапи систем графічних знаків для запису музики, скажемо тільки, що сучасне нотне письмо визначає звуковисотне положення нот, їх метроритмічне співвідношення, дає змогу точно фіксувати нотний текст. На кожний спосіб нотне письмо не є легкою справою. Коли йдеться про запис самої мелодії, це ще не проблема, але коли йдеться про розписання якогось музичного твору на більше голосів, інколи й акомпаніяменту, часто-густо цілість згармонізувати відповідно до виконавського складу, тут уже таки треба бути фахівцем у такому складному роді мистецтва, яким є музика.

Автор книжки „Композитор української священної музики” 14-літнім читав уже ноти, а 17-літнім уже простудіював початки гармонії. Два роки пізніше тобто на першому році теологічних студій у Перемишлі простудіював підручник гармонії Райса, після чого почав компонувати. Першою його композицією була пісня на чоловічий квартет у супроводі струнного квартету. Цю композицію виконали питомці. На другому курсі почав диригувати. Під свою музику підкладав і власні слова. Гри на фортепіяні, необхідної композиторові, навчився вже після Другої світової війни, будучи священиком у Польщі. У тому часі — у Познані та Варшаві пройшов вищі музичні студії, студіював вокал, пройшов усі основні дисципліни, що зобов'язують у високих музичних школах, зосереджуючи особливу увагу на ті дисципліни, що тісно зв'язані з композиторською творчістю. Не зважаючи на життєві умови, його музична творчість в області священної музики після присвоєння різних знань, особливо з композиції, помітно спотужніла, словом почав він семимилевими кроками вперед, почуваючись наслідками певнішим у своїй улюбленій творчості. „Світська або мирянська, концертова музика, казав, являється бесідою, тобто розмовою з людьми, натомість священна музика є для мене молитвою та розмовою з Богом. Писання священної музики, це потреба моєї душі”.

Закінчення буде.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

ПОДЯКА

Високоповажний пане редакторе!

Звертаюся до вас зі словами щирої вдячности за те, що у вашій газеті „Свобода” ч. 108 з 9-го червня 1992 року поміщено статтю нашої вчительки Люби Гриців про заклад для незрячих дітей у Львові.

Завдяки вам і вашій газеті ми запізналися з цікавими людьми з Америки, українцями, які нам пишуть, телефонують. Перебуваючи в Україні, у Львові, нашу школу відвідали і дали пожертви на будівництво спального приміщення — Юлія Вертипорох, Надія Цегельська і Комітет Суспільної Опіки Клівленду в особі Миросляви Оришкевич.

Першого вересня українці з Америки брали участь у святі „Першого дзвоника”. Особливо усіх учасників цього свята зворушив концерт чоловічої капелі бандуристів „Карпати” товариства сліпих, під керівництвом Юліяна Вовка. Більша частина членів капелі — це наші випускники.

Прошу через вашу газету подати інформацію українцям в Америці, що пожертви для нашої школи можна посилати в Комітет Суспільної Опіки Українських Злучених Організацій в Клівленді, зокрема, до Миросляви Оришкевич, а також висловити щиру подяку нашим опікунам. Датки слати на адресу: Social Services Committee of United Ukrainian Organizations of Greater Cleveland, 5905 State Rd., Cleveland, Ohio 44134.

З повагою і щирою вдячністю, — Віра Светлик, директор Львівської школи — Інтернату ч. 100 для незрячих дітей.

БЕЗ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ І КНИЖКИ — НЕ БУДЕ Й УКРАЇНСЬКОЇ ДИТИНИ!

Микола Бараболяк

ДЕКІЛЬКА ЗАВВАГ ДО ПРОЄКТУ КОНСТИТУЦІЇ УКРАЇНИ

II

Інші акти Національних Зборів, які Проєкт називає „виключно законами” дискутується і над ними голосується по Палатах окремо. Вони перелічені у статті 135 під 29-ти уступами, з тим додатком, що Національні Збори ухвалюють теж закони з інших питань”. Перелік цей включає справи, які нормально передають Конституції до відання законодавчим органам. Їх розглядають — повторюю — обі Палати окремо і над ними роздільно теж голосують. Годі не звернути уваги, що там названо й такі, які у президентській системі належать до відання Президента, як наприклад, постанова, що НЗ визначують принципи і напрямні зовнішньої політики, коли це нормально домена виконавчих органів, а парляментам залишається право критики? Коли є різниці у рішеннях Палат окремо, „для усунення розбіжностей... утворюється погоджувальні комісії (стаття 161—4).

Творення в рамах Національних зборів чотирьох різних форм законодавчої діяльности (Рада Депутатів і Рада Послів діють кожна окремо, обі Ради переводять спільно дискусії, але голосують окремо, врешті четвертий варіянт — дискусія і голосування вкупі) може добрий спосіб не витрачати зайво часу. Тому годі займати до такої інновації становище, як мені відомо, ніде не випробуваної. Але що такий законодавчий процес — це джерело літігації перед Конституційним Судом на тлі „конституційности” закону під загадом, що його схвалив не той законодавчий орган — це для мене певне. Живно для судів.

Референдум

Дивує мене ведення референдуму **як обов'язкового** способу для вирішення питання про **входження України в** державні союзи, військово-політичні об'єднання та зміни території держави (Стаття 117). Референдум допускає Проєкт теж на вимогу Національних Зборів або не менше 2 мільйонів виборців (стаття 139—7). Це остання постанова про референдуму прямо гумористична; наприклад, референдум мав би рішати про приєднання України до НАТО... Мабуть, цю недоречну постанову вміщено на вимогу кіл, які лякаються нині, що Президент Кравчук може „запродати” Україну якимсь упокорюючим договором із Кремлем. Проєкт приймає в основі президентські принципи в організації виконавчої влади, а такою постановою її перекреслює.

Постанови непотрібні, або які б містились у „конституційних законах”. На глум хіба вміщено таке: „Не допускається референдум з питань ціноутворення (ціни на гадоги теж?), витрат із державного бюджету, призначення і звільнення посадових осіб, амністії і подібне) стаття 117—4); не допускається одночасне переведення виборів до національних Зборів і Президента (Чому?); не є самозрозумілим, що держава має обов'язок забезпечити кожній людині свободу діяння, то навіщо те, що „держава забезпечує умови для безперешкодного та ефективного здійснення членами Національних Зборів своїх повноважень” (стаття 130—1? Не є самозрозумілим, непотрібним теж, що „члени Н З мають право виступу на засіданнях Н З з усіх питань”, хоч може повинна про те бути мова в реґулямині засідань зборів. Або така постанова в статті 133—1): „Повноваження членів НЗ та їхні права і свободи... припиняються в разі його смерти”. Міг би хто їх виконувати з другого світу, чи залишити у спадку дітям? Або що „Припиняються теж зі „складенням повноважень за особистою заявою (стаття 133—2). До виключних повноважень НЗ Належить... тлумачення законів”. А де роля судів? Таких прикладів недолугих постанов можна б зацитувати більше. Ще такий курйоз: „Президент прочитує закон... і скріплює його підписом”. А коли б опублікував не читаючи?

Виконавча Влада

Вступна зав[illegible] у світі прийняті такі основні взори конституційних систем: парляментарна (найстаріша у світі, британська) і президентська (американська. Між ними французька (деґолівська) — така посередині між тими двома. В першій виконана влада уповні підзвітна парляментарній, у другій — баланс між ними, рівновага, в третій пів-на-пів є там два органи виконної влади — Президент і прем'єр-міністер. Вони мають свої окремі домени урядування. Президент у своїй — незалежний від парляменту на кшталт американського. Прем'єр у його функції підзвітний парляментові і він може кожночасно його відсунути від влади, подібно як британський. Виглядало б, що проєктотворці української Конституції зафасциновані всім, що американське — яка Америка сильна! — схилилися більше до президентської системи. Але, мабуть, маються теж сумніви і побоювання, щоб на українському терені Президент не став диктатором. Мусить урешті діяти і той фактор, що хоч Президент вибраний у всенародному голосуванні, то все ж члени парляменту яскравіше віддзеркалюють волю народу. Проєкт натякає на це вагання. Робить прем'єра-міністра і шістьох міністрів — про що згадано — відповідальними теж перед парляментом, коли решту міністрів дає під повну команду Президента.

Теж український Проєкт можна склясифікувати таким, що попадає між американським (президентським) зразком державного устрою, а французьким. Важко давати опінію про щось невипробуване. Але мені видиться, що Україні відповідала б у нинішніх умовах система найкраще така ближча французькій, яка дає майже повну владу Президентові у кризових ситуаціях, але не допускає до майже всевладдя чи то президента, чи парляменту. Президентська система далеко не ідеальна. Коли, як нині у ЗСА, Президент представник Республіканської партії, а демократи мають запевнену більшість у Конґресі, доходить до майже застою в державі. Виборець у ЗСА боїться повної переваги одної партії, бо це могло б заносити диктатурою партії, хоче, щоб влада „балансувалась”, як це проповідує Конституція, але не все це „балансування” виходить на здоров'я народові.

Продовження буде.

ВИСТУПИ „ЧЕРКАСЬКИХ КОЗАКІВ”

В неділю, 27-го вересня в Торонто відбувся великий концерт, присвячений 50-им роковинам Української Повстанської Армії. Керівник ансамблю Юрій Марштула розказує, що разом зі своїм братом Василем вони створили цей колектив із хлопців свого козацького поселення на Черкащині ще у 1984 році. Головною ціллю організаторів є пробуджувати піснею національну свідомість і гордість свого козачого роду, який зазнав страшної русифікації за часів панування попередньої і недавно знищеної, але подекуди живої ще російської імперії. Можна сміло сказати за виконавцями, що їхня мистецька діяльність — це пропаґанда української музики і пісні, а останньо і танцю, репертуар добирав і оброблював Ю. Марштула та ведучий концертом Анатолій Бузко. Хочу поґратулювати А. Бузко, який заповідає, а вірніше натякає короткими, але влучними фразами про свої нові точки у виконанні і віддає без зайвих довших пояснень слово пісні, яка повинна справитись над дальшою насолодою для публіки. Хочу також поґратулювати торонтонських любителів української пісенної культури, які так численно заповнили залю на двох концертах. Однак багато повернулися додому з огляду на брак місця. Вони можуть оглянути концерт аж в половині жовтня ц. р.

Під впливом мистецького настрою „Черкаських козаків” мої думки якось повернулися до історії з півстоліття назад і пригадалися мені, як тоді малому хлопцеві, хоробрі українські повстанці, які так жертвенно боролися за волю українського народу. Боролися і співали часто в горю всіляких пісень, а особливо революційних, які гартували і запалювали до боротьби. Пам'ятаю ті часи з протокольною точністю, поведінку і лиця соток повстанців, які закаменіли у моїй уяві назавжди, пам'ятаю, як часто на одному плечі висів автомат, а на другому — гітара чи мандоліна, яка при кожному постої заливалася мелодією. В більшості ці мелодії викликали сльози, менше було тих радісних і веселих, на жаль, таке було їхнє тверде, але надзвичайно чесне життя. Всі ці повстанці і їхні командири — це найцінніші з найцінніших, це істинно віддані герої, які любов до України ставили вище не лише особистих вигод, але і далеко вище від власного життя.

Чужинці пишуть про нас: „пісенна Україна” або „співучий український народ”. Співуча була УПА, яка належить цілому народові, вона невіддільна від народу, бо її рядові повстанці і командири походили з різних реґіонів України, вони ходили до різних церков і належали до різних організацій. Їх історія бурхлива, часто драматична, а інколи і трагічна. Доба безупинних боїв з ворогами України, без достатньої харчової бази і боєприпасів змушувала їх видирати від ворога не лише хліб, але частіше зброю. В тих умовах народжувалася їхня пісня і на світ родилася та велика любов до України, свідомість і той святий поклик, який затьмарював особистий біль і смуток, і відроджував почуття відповідальности за долю свого народу.

Я не соромлюся сліз своїх, коли пригадую тих чесних героїв, які не мали у собі національного спустошення і виродження. Часто захоплені ворогом вмирали в страшних тортурах і тому всім тим, які не дожили, і тим, які ще живуть, належиться від цілого народу велика і доземна шана.

Ансамбль „Черкаські козаки” подарував слухачам пісні, записані в народі про УПА. Цей репертуар формувався під впливом внутрішніх і зовнішніх подій. Вистачає, що відбувся бій, а вже за кілька днів йшли сотні і співали про ці події пісні. На розвиток пісенного репертуару складалися надбання минулих революційних поколінь, пориви волі, душі, серця, думки й уяви, пережиття і змагання за краще майбутнє. Однак на зміст упівського репертуару мали вплив її освічені сучасники, які своєю творчістю, ідеями й чинами потрясають, надають нового змісту й напрямку на формування думок людей.

Один з моїх знайомих сказав: „Не піду я на цей концерт, нехай вони пробуджують свідомість не тут, а там, в Україні, а вони під час референдуму, замість активізувати своїх земляків, в цей час гастролювали в Канаді і Америці”.

Можна до певної міри погодитися з моїм співбесідником, але треба додати, що моральні і культурні вартості деяких еміґрантів на нашому континенті дуже убогі, вони не лише недооцінюють діяльности УПА, але часто у їхню сторону кидають каміння. Серед них знаходяться такі,які, не понюхавши пороху, мало не потопилися, залишаючи своїх батьків, яких УПА обороняло перед неминучою смертю. Мого співбесідника діти вже давно не ходять на всякі українські імпрези, бо вони не зрусифікувалися, але у вільній країні занглічилися і попросту ці імпрези для них незрозумілі.

Особисто вважаю, що завжди треба проводити культурно-освітню діяльність у певних пропорціях, щоб боронитися як перед русифікацією, так і перед польонізацією. Не менше треба боронитися і перед англіченням нашої молоді.

Думаю, цей концерт „Черкаських козаків”, який, може, і не сколихнув повнішим репертуаром УПА, був винятково вартісним доповненням до козачої пісні з минулого і все це разом унікальне, змістовне. Це епопея, яка закріплює в серці словом пісні ці великі дари Божі, які нам зготовила історія. Концерт в Торонто, — це ляболаторія нашого самозбереження і всі ми будуємо сьогодні свою державу, може не так за гаслами ідеології, як за інстинктом самозбереження, і коли його немає, йому не поможе ідеологія.

Інший мій знайомий сказав, що не піде на концерт, бо не буде набивати кишені спекулянтам, яким не хочеться робити, а взялися за торгування національними цінностями, так якби цього не могли робити наші організації, такі як КУК або СКВУ, які із зароблених грошей могли б щось путнього придбати для загальноукраїнської справи.

Так чи інакше, пересічний глядач не заглиблюється у глибини філософії, він попросту йде, як кажуть, задовільнити свій смак або підтримати своїх.

Ансамбль „Черкаські козаки” має вже своє ім'я і свою популярність, всюди вони зустрічають заповнені залі і гаряче захоплення слухачів. Вони співають своїм стилем, природній спосіб ритму викликає у нас особливу симпатію. У шляхетності їхнього звуку лежить щось, що манить своєю яскравістю, дзвінкістю, дихає українськістю, їх голоси близькі до закоріненого народного співу в Україні. Притаманна лише їм ритміка, добра інтонація і динаміка приносить цю радість. Акордеон, скрипка, сопілка і ґітара, а також перкусія та шість танцюристів на тлі природно гарних голосів — це краса, і годі сказати, що більше подивляти, спів, повний темпераменту, чи виконавство на інструментах, танець чи барвистий їх одяг. Я не хочу порівнювати цей колектив з будь-яким іншим, але хочу сказати, що серед виконавців є такі, які можуть зовсім впевнено прикрашувати професійні коликтиви. Це той колектив, який рівень нашої публіки вповні вміє задовільнити. Люди виходять із залі задоволені, прихильно, без нарікань коментують виступ. Можна констатувати, що свою місію „Черкаські козаки” здійснюють.

Ярослав Стех

У Вінніпеґу...

(Закінчення зі стор. 1)

українців в Канаді і підкреслив основні події та акції святкувань.

У неділю, 11-го жовтня, останній день праці конґресу, були представлені резолюції від різних паралельних сесій. Слід підкреслити, що делеґати проголосували у підтримку того, щоб Канада залишалася могутньою та об'єднаною країною, про що свідчить текст резолюції: „Конґрес Українців Канади підтримує прийняття угоди „Шарлоттавн” і закликає уряд Канади і усі провінційні уряди внести поправку до Пункту про Канаду (Canada Clause) для ґарантії, що громадяни Канади і їх уряди зобов'язуються виступати за расову і етнічну рівність”.

Після закриття голосування голова Всеукраїнської комісії д-р Р. Бучок виголосив, що на президента Конґресу Українців Канади на каденцію 1992-1993 роки вибрано 48-річного адвоката з Вінніпеґу Олега Романіва. Після цього він зачитав прізвища нововибраних членів Екзекутиви КУК, Президії та Контрольної комісії на наступну каденцію. Цю пленарну сесію закрито словом новообраного президента КУК.

На обіді подяки були нагороджені шевченківськими медалями 35 визначних канадців українського походження, а також відбулася інсталяція нововибраного проводу КУК. З промовою про відродження українського кооперативного руху в Україні виступила Ольга Заверуха. 17-ий Конґрес Українців Канади був офіційно закритий гимнами Канади і України.

В глибокому смутку повідомляємо, що в понеділок, 19-го жовтня 1992 року відійшла у вічність після довгої та важкої недуги

бл. п.

Ярослава з Шереметів КУЧМА

нар. 17-го серпня 1913 р. в селі Орелчику, б. Скольного, дружина о. Антона Кучми, пароха УКЦ св. Родини у Вест Айсліп, Н. Й.

ПАНАХИДА відбулася в середу, 21-го жовтня о год. 7:30 вечора у похоронному заведенні Чапей, Монток Гайвей, 1225, Вест Айсліп, Н. Й., а похоронні відправи у четвер, 22-го жовтня 1992 р. з УКЦ св. Родини у Вест Айсліп, Н. Й. о год. 9:30 рано, а опісля на українському православному цвинтарі св. Андрія Первозванного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Залишила у смутку:

мужа — о. АНТОНА
і ближчу та дальшу родину в ЗСА й Україні

Замість квітів проситься складати датки на Товариство за Патріярхат в ЗСА.

ЯК ЗАЯВИВ ОФІЦІЙНИЙ представник міністерства закордонних справ Південної Кореї, Росія має намір повернути собі комплекс будівель і територію колишньої царської дипломатичної місії, котра була власністю російської імперії. Територія знаходиться в самому центрі Сеулю і займає площу 20,460 квадратових метрів.

Ділимося сумною вісткою з родиною, приятелями і вірними, що в п'ятницю 16-го жовтня 1992 року, з волі Всевишнього відійшов у вічність наш найдорожчий брат і стрийко

св. п. почесний Крилошанин

о. Володимир Грабець

народжений 13-го липня 1906 року в Україні. Священичі похоронні відправи відбулися в неділю, 19-го жовтня 1992 року в соборі св. Йосафата в Пармі, о год. 7:30 вечором, а похорон у понеділок о год. 10-ій рано на цвинтарі свв. апостолів Петра і Павла в Пармі, Огайо.
Вічна йому пам'ять!

В глибокому смутку:

Брат — РОМАН
МИРОСЛАВА — братова
ВІРА І РОБЕРТ МОЛЛС з родиною
ЮРІЙ І ВІРА ГРАБЕЦЬ з родиною
ОЛЕГ І БЕРНІС БОГУШ з родиною
Ближча і дальша родина в Канаді, Україні і Польщі

Ділимося сумною вісткою з родиною і приятелями, що в четвер, 15-го жовтня 1992 р. відійшла у вічність
наша найдорожча
МАМА, БАБЦЯ

бл. п.

Стефанія Тисельська-Галькович

колишня членка 48-го Куреня Дмитра Вітовського у Підгайцях.

ПАНАХИДА — неділя, 18-го жовтня 1992 р., год. 8:30 веч. в похоронному заведенні Когут в Бейон, Н. Дж.

ПОХОРОН — понеділок, 19-го жовтня, год. 9-та ранку в церкві Успіння св. Богородиці в Бейоні, а опісля на український православний цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Ню Джерзі.

Залишені в смутку:

син — ЗЕНОН з дружиною ОЛЕНОЮ і дітьми

УКРАЇНСЬКЕ СПОРТОВО-ВИХОВНЕ Т-во „ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ” В НЮАРКУ

з великим сумом повідомляє членів і прихильників т-ва та українське громадянство, що дня 10-го жовтня 1992 року по короткій недузі відійшов у вічність

бл. п.

ПЕТРО СЕМЕНЮК

довголітній член т-ва, кол. провідник гокейової дружини „Ч. Січі”, член імпрезової референтури, заступник голови госп. секції, директор Спортової Школи „Чорноморської Січі”.

Похоронні відправи відбулися в середу 14-го жовтня в похоронному заведенні Литвин і Литвин і церкві св. Івана Хрестителя в Нюарку а відтак на український православний цвинтар св. Андрія Первозванного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Опечаленій родині складаємо вислови ГЛИБОКОГО СПІВЧУТТЯ

Управа УСВТ „Чорноморська Січ”

„ЗГАДАЙ МЕНЕ ГОСПОДИ У ЦАРСТВІ ТВОЇМ”

Помер о. д-р

ПАВЛО БАБ'ЯК

у ранні години 8-го жовтня 1992 р. після операції, залишивши у смутку дружину Марію, доню Віру і сина Ярослава з дружиною і внуками.

Він був уродженцем Бережанщини, студіював науку богословії у Львові, пізніше у Гіршберґу, Німеччина і закінчив у Кулемборґу, Голляндія у 1949 році.

Працював у видавництві „Гомін України” в Торонто, Канада, у бібліотеці університетів Урбана, а згодом в Болдер, ЗСА, і душпастирював у парафії Преображення ГНІХ.

У літературній спадщині о. д-р Павло залишив документальну працю — „Наукова Творчість Івана Франка, базована на старожидівському письменстві та біблійних мотивах”, — у мовах українській і англійській, його співавторство у розвідці охоплюючій дані про перших українських поселенців у Кольорадо 1890-их років, у „Віснику” про відтворення, розвиток і оживлення парафії та інші менші видання. Він зорганізував і очолював ведення курсу української мови для чужинців у програмі життя університету в Болдер.

Отець д-р Павло був працьовитим, жертвенним, згідливим і пам'ять про нього залишиться в народі на довгі роки.

Вічна йому пам'ять і слава за позитивний вклад у скарбницю життя народу.

РОДИНА

Ділимося сумною вісткою з родиною приятелями і знайомими, що в неділю 18-го жовтня 1992 р. після тяжкої і довгої недуги відійшов у вічність на 47-му році життя

бл. п.

ОЛЕГ БАК-БОЙЧУК

ПАНАХИДА в четвер 22-го жовтня 1992 р. о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Насевичів при 109 East Tabor Rd. **Філядельфія, Па., а Служба Божа в п'ятницю 23-го жовтня о год. 10-ій ранку в церкві Благовіщення Пречистої Діви Марії при** Old York Valley Rd. **Мелровз Парк, Па.**

ПОХОРОН на українському католицькому цвинтарі у Факс Чейс, Па.

О, вірте, всі мури
Земного падуть
Як серце обернеш у сурму.
Найвищій бо вежі
духовости ждуть
Твоєго шаленого штурму.

Олег Кандиба-Ольжич

Замість квітів на могилу родина просить складати пожертви на церкву Благовіщення у Філядельфії, Па.

Горем прибиті:

Сини — ПЕТРО та
ЮРІЙ з мамою ХРИСТИНОЮ
мама — ЮЛІЯННА БАК-БОЙЧУК
сестри — ОКСАНА
МАРІЯ РАКОВСЬКА зі синами:
мґр АДЕМАР та д-р АЛЕКСАНДЕР з дружиною АЛЕКСАНДРОЮ та донечкою СОФІЙКОЮ
брати — ІГОР з дружиною ЛЮБОМИРОЮ та дітьми НАДІЄЮ, ГРИГОРІЄМ, АНДРІЄМ та ЛЬОРЕЮ
та ближча і дальша родина на Україні і на чужині

Вічна йому пам'ять!

ПОДЯКА

З волі Всевишнього відійшов від нас 24-го квітня 1992 р. на вічний спочинок
наш найдорожчий
МУЖ, БАТЬКО і ДІДО

бл. п.

ВАСИЛЬ БАБІЙ

Похорони відбулися в понеділок, 27-го квітня 1992 р. в церкві Покрови Пресвятої Богородиці в Бріджпорт, Конн. і на українськім католицькім цвинтарі св. Духа в Гемптонбурґу, Н. Й.

Цією дорогою родина складає щиру подяку Всч. о. М. Бундзеві й Р. Ґолембі, дякові Я. Шумиґорі й хористам за урочисті похоронні відправи. Глибоку подяку складаємо Всч. о. М. Бундзеві за підкріплюючі слова до оплаканої сім'ї. Рівнож, складаємо щиру подяку Василеві Никифорукові, Василеві Пелещукові, Петрові Салякові і Миколі Максимюкові за їхні теплі й пам'ятні прощальні слова. Особливу подяку складаємо приятелеві покійного з Гоподенки, Василеві Никифорукові за поминальний допис до Свободи „Він відійшов”. Дякуємо друзям: В. Березовському, П. Бойчукові, С. Тарасюкові, Л. Маркові, В. Макіймикові, Л. Чубатому, М. Максимюкові і М. Івашкому, що несли домовину покійного на вічний спочинок. Щиро дякуємо Сестрицтву при парафії св. Покрови за підготовку сніданку перед від'їздом похоронної процесії на цвинтар.

Наша безмежна подяка друзям і родині, які не звертаючи уваги на труд та далекі дороги, приїхали віддати покійному останню прислугу. Сердечна подяка всім, хто пожертвував на Богослужіння, вислав квіти та висловив родині співчуття особисто, телефонічно або листовно. Велике спасибі й низький поклін всім, що так щедро жертвували на українські добродійні цілі, котрі були дорогі покійному.

НА ЛІКАРНЮ БРАТСЬКОГО СОЮЗУ В КИЄВІ ДЛЯ ЖЕРТВ ЧОРНОБИЛЯ:

По 100 дол.: Стефанія Бабій, Ярема Бабій, Л. і о. Білоус, Л. і Е. Казевич, В. і О. Тершаковець, Борис Галаган;
по 50 дол.: М. і В. Тершаковець, М. і Н. Базарко, Петро Саляк, Ш. і В. Таабер;
по 25 дол.: Р. і П. Черепахи, М. і Т. Сливінські, У. і Р. Рондяк, Н. і Л. Чубаті, М. Івашків, Б. Анальт, П. ДеРовш, В. і О. Никифоруки;
по 20 дол.: П. Бойчук, В. Пелещук, М. Чубата, О. і Л. Марків, С. і В. Максимюки;
по 15 дол.: К. Бландер. О. Папроцька, А. Фалько;
по 10 дол.: Ю. і М. Бурий, Я. Шумигора, В. Макійчин, родина Ковач, С. і М. Максимюки, Д. Стахів, М. і Й. Ґерич, І. Тороні, І. і І. Хомяк, А. Гуменюк, С. Тарасюк, М. і В. Бонні, М. і Д. Стець, 73-ий Відділ СУА, Товариське Коло Сеньйорів в Бриджпорті.
Разом — 1,355 долярів.

НА БУДІВЕЛЬНИЙ ФОНД УКРАЇНСЬКОЇ ПОМІСНОЇ ЦЕРКВИ СВ. ТРОЙЦІ В СІЛВЕР СПРІНҐ, МД.:

500 дол.: Л. і О. Білоус;
по 100 дол.: Стефанія Бабій, У. і І. Сось, О. і В. Лев, Н. і І. Ґавдяк;
по 50 дол.: С. і В. Надраґа, Н. і М. Білоус, Л. і Р. Гайда, В. Пилипець, В. і О. Звадюк, Т. і К. Бень, Е. Кебало;
30 дол.: М. і Р. Леґецкіс;
по 25 дол.: Р. і І. Гайда, І. Ясінська, М. і О. Качмарський, С. і П. Круль, Б. і Я. Лелета, І. і М. Ставничий, Д. і А. Пилипець, Г. і С. Максимюк, А. Ґавдяк, о. Т. і Л. Лончина.
Разом 1,530 долярів.

НА БУДІВЕЛЬНИЙ ФОНД УКРАЇНСЬКОГО МУЗЕЮ в НЮ ЙОРКУ:

500 дол.: Л. і О. Білоус;
200 дол.: Стефанія Бабій;
50 дол.: С. і Т. Геврик, Т. і Е. Федак, В. Шуст, М. Шуст, О. і Л. Крушельницький, В. і К. Ґалло, О. Данко, О. і Т. Левицький;
по 25 дол.: М. Даниш, Д. Байко, Т. Тершаковець, Х. Шох;
по 20 дол.: І. Рожанковська, О. Тритяк, А. Гуменюк;
15 дол.: Л. Дражевська.
Разом 1,275 долярів.

НА СУА ФОНД КНИЖКИ В УКРАЇНУ:

По 250 дол. Стефанія Бабій, Л. О. Білоус;
100 дол.: Т. і М. Гедак
Разом: 600 долярів.

НА СУА ФОНД ДОПОМОГИ ДІТЯМ І МОЛОДІ — ЖЕРТВ ЧОРНОБИЛЯ:

50 дол.: 113-ий Відділ СУА;
по 10 дол.: І. Галапаш, М. Світій.
Разом 60 долярів.

НА ПРЕСОВИЙ ФОНД ЖУРНАЛУ „НАШЕ ЖИТТЯ”:

По 20 дол.: І. Ратич, М. Томоруґ;
по 10 дол.: М. Савчак, Р. Полчій, І. Куровицька, М. Данилюк, Р. Шуган, І. Чабан, І. Чайківська.
Разом 110 долярів.
Разом пожертвувано 4,930 долярів.

Ще раз складаємо нашу найсердечнішу подяку. Нехай Всевишній Господь винагородить Вас блаженними ласками.

Дружина — СТЕФАНІЯ
Дочка — Ліда БІЛОУС з родиною
Син — ЯРЕМА

ЛІДЕР ІСЛЯМСЬКОЇ ПАРТІЇ Афганістану Гульбеддін Гекматіяр звинуватив Узбекістан і Таджикістан у наданні зброї афганським урядовим військам на чолі з генералом Абдулом Рашідом Достамом, афганським узбеком і керівником Руху за національний і ісламський Афганістан. Гекматіяр висловив погрозу на адресу двох колишніх совєтських республік, заявивши, що провчить їх так само жорстоко, як муджагедіни провчили Совєтський Союз. Тим часом вже після заяви Гекматіяра, урядові війська захопили велику воєнно-повітряну базу Шіндан, що служила найважливішим опорним пунктом Ісламської партії Афганістану. Становище Гекматіяра значно похитнулося, до того ж, кабульська адміністрація не виконує його вимоги щодо виведення зі столиці міліційних формувань генерала Достама. Однак ці останні події не наблизили країну до миру ні на крок.

У ХАРКОВІ ВІДБУВСЯ IV КОНҐРЕС СФУЛТ

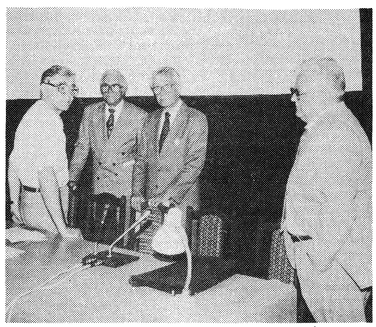
Конгреси Світової Федерації Українських Лікарських Товариств (СФУЛТ) уже мають свою історію і традиції. Перший відбувся у Мюнхені 1984 року, другий — у Відні 1988, а третій у Києві та Львові 1990 року. Цей останній дав змогу українським лікарям по цей і той бік океану взаємно пізнати себе та обмінятися медичними знаннями і клінічним досвідом. Він збудив бажання серед українських медиків стати вільними членами світової лікарської громади. III Конгрес уторував шлях для інших організацій в діяспорі для спілкування з їхніми побратимами в Україні.

IV Конгрес СФУЛТ пройшов у Харкові 9-15-го серпня ц.р. В ньому взяли участь делегати лікарських товариств у ЗСА, Канаді, Австралії та багатьох европейських країн. Господарем IV Конгресу було Всеукраїнське Лікарське Товариство з осідком у Києві. Наукові засідання відбулися у залях Харківського оперного театру ім. Миколи Лисенка та харківських медичних установ.

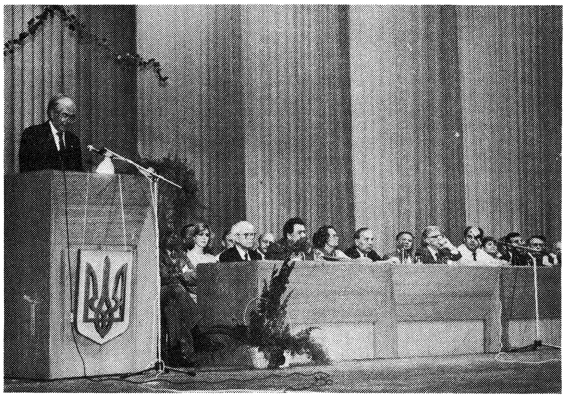
Представники діяспори мали нагоду пізнати, що Харків — це великий індустріяльний, культурний та науковий центр. У ньому жили і творили світочі української науки і красного письменства, такі як: Григорій Сковорода, Павло Тичина, Володимир Сосюра, Олександер Довженко, Володимир Воробйов та десятки інших. Відомий на весь світ Харківський медичний інститут існує вже майже 200 років. У кожному академічному році в ньому навчаються 5,000 студентів, за час свого існування він підготовив 50,000 лікарів, які несли і несуть висококваліфіковану медичну допомогу населенню України.

В такому великому місті і в такій творчій атмосфері пройшов IV Конгрес СФУЛТ. Його наукова програма охоплювала стралову медицину, приватну медичну практику, вишкіл сімейного лікаря, соціяльний захист медиків, комп'ютеризація в медицині, медичну освіту та новизни в медицині.

IV Конгрес СФУЛТ почався величавим концертом кращих мистців України 9-го серпня. Велика заля Харківського оперного театру була по береги заповнена делегатами громадських і наукових установ та представниками обласних і міських властей. Наукову програму Конгресу відкрив президент СФУЛТ д-р Ахіль Хрептовський. Він зробив короткий огляд діяльности СФУЛТ, передусім спілкування українських лікарів зі своїми побратимами в діяспорі. Представник президента на Харківську область Олександер Масельський прочитав привітання для учасників Конгресу від Президента України Леоніда Кравчука. Бажанням Президента молодої держави було, щоб медики світу об'єдналися навколо головної мети — охорони здоров'я населення України. Від національного організаційного комітету Конгресу вітав присутніх голова ВУЛТ проф. Любомир Пиріг, а від харків'ян — проф. Людмила Порохняк-Гановська.

Перед відкриттям першого пленарного засідання IV Конгресу СФУЛТ. Стоять (зліва): проф. Любомир Пиріг, д-р Ахіль Хрептовський, д-р Павло Джуль і проф. Олексій Корж.

Урочисте відкриття IV Конгресу СФУЛТ. Промовляє д-р Ахіль Хрептовський; сидять (зліва) : д-р Олег Лозинський, Тетяна Бліхар, д-р Павло Джуль, Олександер Масельський, проф. Людмила Порожняк-Гановська, д-р Мирослав Коленський, ректор Михайло Павловський і проф. Любомир Пиріг.

Протягом чотирьох днів проходили наукові засідання, на яких присутні, крім доповідей на головні теми (названі вище), мали також нагоду послухати реферати із циклу нове в медицині. Тут порушено такі актуальні питання, як: радіонуклідна діягностика, хірургія серця і периферичних судин, невідкладне лікування травматичних поранень, профілактика і лікування атеросклерози, пересадка органів, застосування автотрансплянтатів у лікуванні опіків, інтенсивне лікування новонароджених і багато інших. На робочих конференціях при круглих столах обговорювано такі теми: проблеми судинної хірургії, природне харчування населення, ліквідація наслідків Чорнобильської катастрофи, нетрадиційні методи лікування і комп'ютерні технології в медицині.

Кожного дня учасники Конгресу мали нагоду оглядати медичні виставки, які зображували таку тематику, як: „Медицина — Чорнобиль" і „Охорона здоров'я 1992", а також експозиції фармакологічних препаратів та медичнотехнічного устаткування, влаштованих західньоевропейськими та американськими фірмами. Українські лікарі цікавилися в першу чергу популярними на заході оптикоелектронними хірургічними приладдями та ляборaторним обладнанням для імуногістологічних досліджень. У фойє Харківського оперного театру була відкрита постійна мистецька виставка „Харківські вернісажі". Зарубіжні гості не тільки із великою цікавістю оглядали її, але також купували високоякісні експонати.

У програмі Конгресу були також відвідання наукових та лікувальних закладів Харкова. Для гостей відкрили свої двері інститут кріобіології та кріомедицини, медичний інститут, фармацевтичний інститут, інститут удосконалення лікарів, інститут медичної радіології та інші. Зарубіжні гості мали нагоду переконатися, що українські лікарі мають велике теоретичне знання і здібність до винахідливости діягностичних і лікувальних приладів. Незважаючи на жалюгідний фізичний стан лікарень та брак хірургічних устаткувань, вони з великою посвятою лікують населення України і добиваються неабияких успіхів.

Увечорі 10-го серпня зарубіжні гості зустрілися з громадськими та культурними діячами Харкова. Ця зустріч швидко набрала характеру громадського віча, бо розвинулася надзвичайно жвава дискусія на актуальні теми молодої української держави. Найбільш пекучими були питання пробудження національної свідомости серед жителів Слобожанщини та українізація державних установ і навчальних закладів.

З усіх екскурсій незабутньою була поїздка 11-го серпня до Сковородинівки — місця народження українського філософа-гуманіста Григорія Сковороди. Крім оглядання хатимузею та цікавих експонатів на гостей чекали ще концерт місцевих бандуристів, український обід та традиційний ярмарок. Увечорі цього дня учасники Конгресу та гості мали привілей побачити в театрі „Березіль" відому комедію Миколи Куліша „Мина Мазайло". Присутні винесли враження, що сюжет вистави сьогодні так само актуальний для харків'ян, як і 60 років тому.

Урочисте закриття IV Конгресу СФУЛТ відбулося 13-го серпня в Харківському оперному театрі. Новообраний президент СФУЛТ д-р Павло Джуль подякував гостинним харків'янам, що показали зарубіжним гостям красу їхнього міста та поділилися з ними їхніми радощами і смутками. Він також подякував усім доповідачам, учасникам та всім гостям доброї волі, що не погордили, але взяли участь у Конгресі, щоб працювати для розвитку медичних наук у вільній українській державі. При цьому президент СФУЛТ надилив почесними грамотами визначних медиків, які протягом останніх років працювали для добра української лікарської спільноти на рідних землях і в діяспорі. Почесні грамоти одержали: проф. Любомир Пиріг, ректор Михайло Павловський, проф. Борис Білинський, проф. Олександер Кіцера, проф. Іван Солоненко і проф. Людмила Пороняк-Гановська. Урочистості закінчено концертом харківських мистців „Слобожанська муза".

З вдячности за довголітнє і віддане керівництво СФУЛТ та виведення його престижу на міжнародний форум, делегати Конгресу нагородили д-ра Ахіля Хрептовського лавровим вінком. Загальні збори СФУЛТ надали йому звання Почесного президента. Піднесені на дусі невмирущою українською музою, учасники склали вінки квітів перед пам'ятником Тарасові Шевченкові.

Про успіх IV Конгресу СФУЛТ хай говорять наведені тут інформативні дані. На наукових засіданнях виголошено 190 доповідей. За даними анкетування в Конгресі прийняло участь 620 делегатів з України, 11 з країн Европи, Австралії, Америки, Канади, а також з Білорусі, Литви та Росії. З так званої західньої діяспори прибув 61 делегат, із східньої — 10, з України 549. У Конгресі взяло участь 236 жінок та 384 чоловіки. Із 620 делегатів-учасників 275 або 44.3 відсотка мали академічний ступінь, у тому числі 120 докторів і 155 кандидатів наук. Крім цього серед учасників було 93 професори, 38 доцентів, академіків та членів-кореспондентів і 22 делегати з почесними званнями: заслужений діяч науки України — 15, заслужений лікар України — 1, відмінник охорони здоров'я України — 2 і лавреат державної премії України — 4.

Аналізуючи враження з IV Конгресу СФУЛТ, треба сказати, що він без сумніву причинився до продовження співпраці між українськими лікарями по цей і той бік океану. Надіємося, що така кооперація приведе до підвищення рівня медичної освіти та поліпшення медичної допомоги населенню молодої української держави.

Наступний, V Конгрес СФУЛТ відбудеться у вересні 1994 року в Дніпропетровську.

Д-р Павло Джуль

ЗАПРОШУЄМО НА ВІДКРИТТЯ ПАМ'ЯТНИКА Г. СКОВОРОДІ

Закінчуються останні приготування до урочистого відкриття на американській землі пам'ятника Григорієві Сковороді (1722—1794). Пам'ятник буде відкрито у Сільвер Спрінгу, Мериленд, у неділю, 29-го листопада, на площі біля української православної церкви св. Андрія (15100 New Hampshire Ave).

Ювілейний та пам'ятниковий комітет Г. Сковороди запрошує українські організації та українську громаду взяти активну участь у відкритті пам'ятника геніяльному українському поетові, філософові та просвітителеві, 270 років з дня народження якого минає 3-го грудня цього року.

За дальшими інформаціями можна звертатися на число телефону: (301) 384-9192 (о. Григорій Подгурець) або (804) 355-5676 (Григорій Приймак).

Г. Приймак,
секретар ювілейного та пам'ятникового комітету